

Täysistunto

Tiistai 1.6.2021 klo 13.30—23.05

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 4/2021 vp

Lakialoite LA 1, 2/2019 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 6/2021 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Mennään keskusteluun. Edustaja Lehto.

Keskustelu

22.26 **Rami Lehto ps:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksen ensimmäisessä käsittelyssä me perussuomalaiset äänestytimme monta pykälämuutosehdotusta, jotka hallituspuolueiden edustajat kuitenkin äänestivät kumoon. Nyt tässä toisessa käsittelyssä teen vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen, joka kuuluu seuraavanlaisesti: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen, ettei sellaisia kotouttamispalvelun piirissä olevia henkilöitä, joiden henkilöllisyydestä tai rikostaustasta ei ole saatavilla luotettavaa selvitystä, hyväksytä harjoitteluun sellaisille työpaikoille tai muihin tehtäviin, joissa he ovat henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisten kanssa.”

No, miksi sitten me perussuomalaiset jätämme tällaisen lausuman, niin me perussuomalaiset pidämme erityisen ongelmallisena sitä, että TE-toimiston vastuulla olevan, maahanmuuttaja-asiakkaille suunnattuun kotouttamiskoulutukseen osana kuuluvan käytännön harjoittelun näkökulmasta kunnat ja erityisesti varhaiskasvatuksen yksiköt ovat osoittautuneet halutuiksi työpaikoiksi, mutta kyseinen käytännön harjoittelu on kestoaltaan kuitenkin niin lyhyt, ettei se oikeuta rikosrekisteriotteen nähtäväksi saamiseen, ja kotouttamispalvelun piirissä olevien henkilöiden osalta rikostaustan luotettava selvittäminen on usein muutenkin mahdotonta. Me perussuomalaiset katsomme, ettei tällaista harjoittelua tulisi järjestää siten, että se vaarantaa varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tai koululaisten turvallisuuden, eikä sellaisia henkilöitä, joiden rikostaustasta tai edes henkilöllisyydestä ei voida saada luotettavaa tietoa, tule laittaa sellaisiin tehtäviin, joissa he työskentelevät henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisten kanssa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkynen Jukka.

22.28 **Jukka Mäkynen ps:** Arvoisa herra puhemies! Koska selvityksen mukaan rikostaustan omaavia henkilöitä pyrkii työskentelemään lasten parissa eikä vaikutusarviointia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2021 vp

ole tehty esimerkiksi siitä näkökulmasta, missä määrin kaltoinkohtelua olisi mahdollista estää, jos rikosrekisteriote pyydetäisiin poikkeuksetta myös lyhytaikaisissa työtehtävissä, tämä on merkittävä puute ottaen huomioon, että kaikissa lapsia koskevissa toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Kannatan edustaja Lehdon tekemää vastalauseetta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Salonen.

22.29 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Antamalla työnantajille ja muille työnantajien rinnastettaville tahoille mahdollisuus selvittää työnhakijoiden rikostaustaa myös alle kolme kuukautta kestävässä työskentelytilanteissa hallitus edistää alaikäisten suojelua, ja se on tärkeää. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla toimii paljon sijaisia, joilla ei täyty olleenkaan kolmen kuukauden työskentelyn aikarajan vaatimus yhden vuoden aikana, ja siten rikostaustan selvittäminen ei ole nykyisen lain mukaan mahdollista.

Tämä on tärkeä ja tarpeellinen esitys, mutta yhdyn myös työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausumaehdotukseen siitä, että lisäselvityksiä tarvitaan. Valiokunta esittää, että eduskunnan tulee edellyttää valtioneuvostolta pikaisia toimia selvittää ja arvioida kokonaisvaltaisesti lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseen liittyvää lainsäädäntöä ja sen uudistamistarpeita. Yhdyn myös sen edellyttämiseen, että kaikissa tulevilla lainsäädäntöhankkeissa laaditaan lapsivaikutusten arviointi, joka sisällytetään osaksi hallituksen eduskunnalle antamia esityksiä.

Myöskin lakivaliokunta on omassa lausunnossaan tuonut esille tärkeitä seikkoja. Lakivaliokunta on katsonut, että sitä, että oikeuden sijasta kyse olisi velvollisuudesta, puoltavia seikkoja ovat esimerkiksi lastensuojelun näkökulman vastuukysymykset ja yhtenäinen soveltamiskäytäntö, sillä mikäli jotkut työnantajat käyttävät oikeutta ja toiset taas eivät, niin tämä voi luoda epäkohdonmukaisuutta. Kuitenkin myöskin lakivaliokunta on lausunnossaan nostanut esille hallituksen esityksessä valittua sääntelymallia puoltavia asioita, esimerkiksi sijaisten tarvetta, joita yleisimmin tarvitaan äkillisesti esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Sijaisten palkkaaminen ei saisi yksittäistapauksissa estyä siitä syystä, että rikosrekisteriotetta ei aikapulan vuoksi voida tarkistaa, jos työnantaja kuitenkin harkitsee henkilön soveltuvaksi. Ja jos tämä sijaisten saaminen viivästyisi, niin se sitten taas johtaisi esimerkiksi lapsiryhmissä laittomaan henkilöstötilanteeseen, joten näin ollen katson, että tämä vie asiaa eteenpäin mutta vaatii jatkoselvittelyä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Purra.

22.32 Riikka Purra ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Meidän perussuomalaisten mielestä ketään sellaista ihmistä, jonka henkilöisyydestä tai taustasta ei ole varmuutta, ei missään nimessä pitäisi päästää työskentelemään alaikäisten tai lasten kanssa. Tietenkin toivoisin, että tämä olisi myös lainsäädännössä mahdollistettu näin. Ja kuten tämä perussuomalaisten vastalauseen lausuma kertoo, niin erityisesti tämä koskee kotouttamiskoulutuksessa tai kotouttamiseen liittyvässä harjoittelussa mukana olevia maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Ja ehdottomasti pitäisi olla mahdollisuus kaikissa tilanteissa selvittää tätä taustaa, ja mikäli taustasta ei ole saatavilla selvitystä, niin silloin pitäisi tällainen työskentely tai harjoittelu alaikäisten kanssa kokonaan evätä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2021 vp

Kuten edustaja Mäkynen kuvasi, niin valitettavasti tällaisen rikostaustan omaavia henkilöitä ja lapsista väärällä tavalla kiinnostuneita ihmisiä usein pyrkii työskentelemään lasten pariin, joten tällaiset rajaavat ajanjaksot, kuten kolme kuukautta, ovat täysin vääriä signaaleja myös tällaisille ihmisille, koska sen väärinkäytöksen ehtii kyllä valitettavasti tehdä vaikka yhdessä päivässä, jos niikseen tulee.

Tässä kiinnittäisin vielä huomiota siihen, että lapsiasiainvaltuutettu oli lausunnossaan valiokunnalle kiinnittänyt huomiota siihen, että näitä sääntelyvaihtoehtoja ei ollut arvioitu lainkaan lapsen oikeuksien kannalta vaan ainoastaan esimerkiksi työnantajan kannalta — minkälaista taakkaa työnantajalle kohdistuu — eli koko vaikutusarviointia ei tehty esimerkiksi siitä näkökulmasta, missä määrin lasten kaltoinkohtelu olisi mahdollista estää, jos rikosrekisteriote pyydetäisiin poikkeuksetta myös näissä lyhytaikaisissa työ- ja palvelusuhteissa. Meidän mielestämme juuri tämänkaltaiset esitykset ovat niitä, joissa tämä lapsivaikutusten arviointi pitäisi ehdottomasti aina tehdä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.